

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1938. November 7.
VII. évfolyam, 295. szám.

Hétfő

Királyi szavak!

Minden ifjut abban a hitben kell felnevelni: büszke legyen arra, hogy román, büszke legyen országára és hogy a nemzeti szolidaritás érzésével és a közös érdekében kifejtett önzetlen munkával kell a Haza fejlődését szolgálni.

Az angol sajtó a német gyarmati igények rendezését sürgeti

Tovább folynak a felvidéki magyar területek átadása Csehszlovákia új határainak biztosítását kívánja

Az elmúlt huszonnégy óra nemzetközi vonatkozásban legkiemelkedőbb eseményei a Daily Express igen nagy feltűnést keltő sorai és a Magyarország-hoz csatolt felvidéki területek megszállásának kezdete voltak. A Daily Express Chamberlain miniszterelnök jövőbeli béketerveivel kapcsolatban ugyanis nyílt felszólítást közölt a volt német gyarmatok átadására vonatkozóan és ennek szükségességét igen érdekesen többek között azzal indokolta, hogy amennyiben ez a legrövidebb időn belül nem történne meg, úgy a Harmadik Birodalom a ránehezedő gazdasági kényszer folytán, további európai hatáskör kiterjesztésére szorulna, amit megakadályozni alig lehetne. A cikk minden bizonnyal igen nagy visszhangot fog felverni és nagy hírlapi harcnak lesz kezdete. A magyar csapatok tegnap délelőtt 10 órakor a wieni döntőbíró-sági ítélet és a pozsonyi magyar-cseh katonai delegációk megállapodása alapján megkezdették bevonulásukat a számukra kijelölt területre. Az átadás sima és zökkenésmentes kezdete igazolja, hogy a régóta vitatott kérdés végre békés úton nyer megoldást és nyugalmat teremt Európa e részében, amit a nemzetközi sajtó is egyöntetűen üdvözöl.

Az elmúlt napi események részleteiről egyébként a befutott jelentések a következőket mondják:

A német gyarmatok visszaadását sürgeti az angol lapok egy része (LONDON.) (Reuter.) A Daily Express tegnap reggeli számában általános feltűnést keltő cikket irt a német gyarmatkérdéssel kapcsolatban. A közlemény a többek között a következőket mondja:

— Berlin gyarmati követeléseit a legsürgősebben rendezni kell, már csak annál az oknál fogva is, mert, amíg ez a problém, megoldást nem nyert, a Harmadik Birodalom állandóan erősíteni fogja európai pozícióját, amelyre gazdaságilag teljes mértékben rákényszerül. Meg kell állapítani — folytatja a cikkíró — hogy a gyarmatok tekintetében Berlin követelése nem jogos. Azok a területek, amelyeket kér, soha nem voltak Angliáé, de Nagybritania ma sem birtokosa ezeknek a területeknek, csak őrzője. Az Empire-politika akkor lesz egészséges, ha minden erő-

vel igyekszik megőrizni azt, ami eredetileg az övék volt és lemond olyan területekről, amelyek hatalmi állását csak gyöngíthetik. Nem kell tehát ragaszkodni továbbra is olyan gyarmatokhoz, amelyeket még a békeszerződés sem adott nekünk és amelyekre Nagy-britania éveken keresztül ráfizetett. Ezt a kérdést azzal, hogy nem bizunk Hitler kancellár őszinteségében, elodázní nem lehet. Ki kell kapcsolni tehát a bizalmi kérdést és rendezni kell a gyarmatok ügyét, hogy annál

Heves török-orosz sajtóvita a török külpolitika miatt

(ANKARA.) (Reuter.) Az ifjú török köztársaság megalapításának évforduló-i ünnepségével kapcsolatban igen heves sajtóharc indult meg Ankara és Moszkva között. A háborúságra az adott okot, hogy a Journal de Moscou szemrehányásokat tett Ankarának legújabb külpolitikai irányzata miatt, amely szerint azt igazolja, hogy Törökország a fasizmussal kacérkodik. Erre vall — írja az orosz lap — az a körülmény is hogy amíg a török bíróságok egymásután hozzák meg súlyosabbnál súlyosabb ítéleteiket a kommunisták ellen, még egyetlen embert sem fogtak perbe fasiszta propaganda miatt. Ezt a szovjet nem várta Törökországtól, amely jelenlegi állapotát kizárólag Moszkva jóindulatának és segélyének köszönheti. A Journal de Moscou cikere a Yeni Sabah válaszul a következőkben: Törökország nemzeti állam és olyan politikát folytat, amely érdekének a legjobban megfelel. Nem avatkozik más államok belügyeibe, de ezt nem is tanácsolná senkinek sem, mert nem járna jól az, aki vele szemben ezt megkísérelné. A török kormány halad a maga útján és visszautasít minden-nemű figyelmeztetést.

Az orosz forradalom évfordulója (MOSZKVA.) (Tass.) Az orosz forradalom 21-ik évfordulója, alkalmával az USSR vezetősége ismét megrendezi nagyszabású ünnepségeit, amelyeknek fénypontja a szovjet-hadsereg különböző fegyvereinek diszfelvonulása lesz. Az Izvesztija ez alkalomból felhívást intéz Sztalinhoz, a „világforradalom marsalljához”, továbbá Molotovhoz, Vorosilovhoz, Dimitroffhoz, a Harmadik

erőteljesebben megóvhassuk keleti és palesztinai érdekeinket.

Nagy kölcsönt folyósít Anglia Görögországnak

(LONDON.) (Reuter.) György görög király londoni látogatásával kapcsolatban beavatott körök tudni vélik, hogy ez — bár magánjellűnek jelentették — igen fontos gazdasági és politikai kérdésekkel van vonatkozásban. A görög uralkodó ugyanis többhetes londoni tartózkodását arra fogja felhasználni, hogy egyenesse egy a törökországihoz hasonló angol—görög kölcsön megkötésének útját. Ezzel kapcsolatban a sajtó megjegyzi hogy London, amelynek lábai alól az európai talaj kisiklóban van, nagyon helyesen teszi, ha belekapcsolódik a balkáni és keleti, valamint közép-európai kis nemzetek életébe. Különben teljesen átengedi a teret a totális államoknak. A Daily Telegraph and Morning Post diplomáciai levelezője hétvégi politikai összefoglalásában felhívja a brit kormány figyelmét arra a körülményre, hogy Göring marsall nemzetközi agráregyezmény létrehozásán fáradozik, amely, szerinte, tulajdonképpen nem más, mint kísérlet oly irányban hogy Németország a gabona-termő Magyarországon, Románián, Jugoszlávián és Bulgárián keresztül szabad kezet nyerjen a Balkánon. Ezt, a diplomáciai levelező szerint, csak úgy lehetne megakadályozni, ha Anglia erőteljesebb közép-európai és balkáni politikába kezdene.

dik Internacionale elnökehez, hogy ez évben fejezzék be a „tisztogatási akciót” és takarítsák a szovjet közéletet a trockijista, bucharinista tanok hirdetőitől, mert csak ezeknek a munkája eredményezte azt, hogy a kormányzat egészséges gazdasági tervei nem hozták meg a kívánt eredményeket.

A francia szovjet-barátok kongresszusa

(PÁRIS.) (Havas.) A francia szovjet-barátok egyesülete ezévi kongresszusát Lyonban tartja meg. A baloldali sajtó közli, hogy a kongresszus termének falait Litvinov, Herriot és Romain Rolland arcképei díszítik és hogy a kongresszus elnöke örömeinek fog afelett kifejezést adni hogy az egyesület vezetőjét Herriot a jövő évre is vállalja.

A palesztinai helyzet

(JERUZSÁLEM.) (Reuter.) A brit kormányzóság rendeletet adott ki, amely szerint a Szentföld minden lakója személyazonossági igazolványt tartozik beszerezni magának. Az arab függetlenségi csoportok vezetősége e rendelettel szemben ellenállásra szólította fel az ország lakosságát. Ugyancsak Jeruzsálemből közlik, hogy az eredetileg három napra tervezett sztrájk egyre tovább terjed. Tegnap beszüntették a munkát a szentföldi vasutak arab alkalmazottai és munkásai is, amelynek következtében a vasúti forgalom újszólván teljesen szünetel. Jaffában feljelentés folytán rajta ütöttek egy arab csoporton, amikor az az éjjeli sötétség leple alatt az egyik forgalmas ucca burkolatát felszedve aknákat akart elhelyezni. Tizenegy embert letartóztattak és hadbíróság elé állítottak.

A francia szocialisták nagygyűlése (PÁRIS.) A szocialista párt nagytanácsa Blum elnökletével megkezdte tanácskozásait. Ma a belpolitikai kérdéseket tárgyalták meg, holnap pedig a külpolitikai kérdésekre kerül sor.

Híradások Csehszlovákiából (BUDAPEST.) (Rador.) Az Est írja, hogy Németország, Lengyelország és Magyarország egyezményt kötöttek, amelynek értelmében a három ország szabad zónát kap a pozsonyi Duna kikötőben és ez a város nemzetközi jellegű lesz majd fel.

(PRÁGA.) (Rador.) A minisztertanács magáévá tette azt az álláspontot, hogy a három ország kormányaival együtt arra törekszik, miszerint a határok végleges megállapítása után az újjáépítő és újjászervező munka megindulhasson. Ruszinszko lakosságának felségelyezésére 5000 vagon kukoricát fognak vásárolni.

(BUDAPEST.) (Rador.) Hivatalosan jelentik, hogy a magyar csapatok átlépték a csehszlovák határt szombaton délelőtt 10 órakor, hogy megkezdjék azoknak a területeknek a megszállását, amelyeket a bécsi döntőbíróság Magyarországnak ítélt.

(BUDAPEST.) (MTI.) Wert Henrik gyalogsági tábornok, a honvédség vezérkari főnöke, a visszacsatolással kapcsolatban rendeletet adott amely a közigazgatás, közbiztonság, közlekedés stb. a katonaság kezébe helyezi. A rendelet intézkedik a közlekedés, iskolák működése, a bíróságok, adóhivatalok és egyéb közhivatalok folytonossági működésének biztosítása tekintetében. Utasításokat ad az állami tulajdon birtokosainak a tulajdonok beszolgáltatását illetően, továbbá intézkedik a gyűlésezés, összejövetelek megtartása, egyesületek alakítása és az egyesületi élet továbbfolytatása tekintetében. Végül szabályozza a sajtótermékek megjelenésének módjait és intézkedik a vendéklők kávéházak, italmérések stb. záróját illetően.

(BUDAPEST.) (MTI.) A magyar katonai hatóságok elrendelték, hogy a cseh erődítések területére, amíg azokat a katonaság műszaki csapatai le nem szerelik, belépni tilos.

(PRÁGA.) (Ceteca.) (Rador.) A Sirovy kormány tegnap minisztertanácsot tartott, amelyen Chalkovszky külügyminiszter beszámolt a müncheni és bécsi tárgyalásokról és azok eredményéről. A minisztertanács a döntőbírói ítéletet és a külügyminiszter referátumát tudomásul vette és áttért az időközi kormányzati kérdések megvitatására. Ezeknek a során felvetődött az a terv, hogy Jilhavából kiindulva Brünnen, Zsolon keresztül, egészen Husztig, Ruszinszko tervezett új fővárosáig 18-20 méter széles sztratégiai országutat építenek, amely összekötné Szlovenszkót és Ruszinszskót is a csehlakta területekkel. A terv szerint az országut bekapcsolódna a sztratégiai országutakba is.

(PRÁGA.) (Ceteca-Rador.) A minisztertanács elhatározta, hogy megszünteti a szlovák és ruszin igazságügyminiszteriumokat és az igazságszolgáltatást központosítani fogja. Elhatározta ugyanakkor, hogy közös közlekedésügyi minisztériumot állít fel.

(PRÁGA.) (Ceteca.) A szlovák kormány elhatározta, hogy az elvesztett Kassai rádióadóállomás helyett most

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pentru Scoală - BCU Cluj-Napoca.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSI ÁRAINK a vasárnap reggel megjelenő lapunkban szavanként 2 lej, vastagabb betűkkel 4 lej, legkisebb hirdetés 20 lej, Jelíges és cím nélküli hirdetések kezelési díja 10 lej.

LEVELEZÉS

A legszebben és
legolcsóbban

készít
szőrmebundákat

Veszprémi Sándor

szűcsüzlete, Cluj, Reg. Maria 10.

Mindenmennyi szőrme-alakítást jutányosan eszközölünk.

ADÁS-VÉTEL

KERESTETIK szecskavágó gép járgányal, vagy motorral jó, használható állapotban. Cím a kiadóban. (1709)

EGY jó állapotban levő favágógép eladó Str. Budai Deleanu 4. (1574)

EGY seylon eladó. Str. Miron Costin 27. (2717)

ALLÁST KAPHAT

OSZTADIASEGÉDET keresek Str. Iașului 17. Czikra. (2506)

REGAL kávéház ruhatáros-leányt keres. (2732)

KÜLÖNFÉLEK

Börkalkatás

Isakiss Hirsch készíti a legújabb divat szerint. Börkalkatás festését javítását szakemberként, garancia mellett vállalom. I. Hirsch, Cal. Mar. Foch 5. (T1419)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiail és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

Villanyondóítás, bécsi mintára, bécsi szerekkel, biztos siker. 14 perc alatt hullámos haját nyelünk, 8 havi garancia mellett.

**MÉLYEN
LESZÁLLÍTOTT
ÁRAK!**

NIZZA Hajfestés választékos színekben, víz-, vasondólas, női hajvágás és manikűr. Olajpakolás gőzpárolásokkal, korpásodás hajhullás ellen.

FRANCIA és román nyelvórákat ad, vizsgára előkészít okleveles középiskolai tanár. Cím a kiadóban. (433)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél, Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

KIADÓ LAKÁS

EGY szoba, konyha különkelten kiadó Str. Axente Sever 27. (2668)

— Ujból elkobozták a Timest. Berlinből jelentik: A Timest tegnap 15 nap leforgása alatt hatodszor kobozták el.

— Nagy tüzek pusztítottak az Egyesült Államokban. Newyorkból jelentik: 12 állam területén Ohio-tól a mexikói öbölig tűz pusztított. De nagy erdőtüzek dúltak az Atlanti-óceán partjain egész a Mississippi folyó vidékéig.

— Ujabb szenzációs találmánnyal kísérleteznek az angolok. A párisi Matin szerint szakértő mérnökök a halálsugarak után, most olyan találmányon dolgoznak, amely a halálsugaraknak hatálytalanítására irányul. Állítólag a kísérlet sikerrel is folyik.

— November 14-én kezdődik az 1940-1943-as korosztályok összeírása. Az 1940-1943-as korosztály ifjainak összeírása és a névsorok átvizsgálása november 14-én veszi kezdetét a következő sorrendben: November 14-én I. kerületi rendőrséghez tartozók, november 15-én: II. kerület, november 16-án: III. kerület, november 17-én: IV. kerület, nov. 18: V. kerület, végül nov. 19-én a VI. kerülethez tartozók. Mindazok, akiknek ezzel kapcsolatban vannak a jelzett napokon a megfelelő kerületnél jelentkezhetnek.

Kiütéses tifusz az Iris-telepi cigánynegyedben

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az Iris-telepi cigánynegyedben gyanuseredetű megbetegedés történt. Kiszállott a helyszínre városi kerületi orvos és megdöbbenve állapította meg a beteg a kiütéses tifusz tüneteit. Azonnal intézkedett, hogy a beteg cigányembert a járványkórházba internálják és hozzá tartozóit megfigyelés alá vegyék.

A kerületi orvos az esetet azonnal jelentette dr. Vlad főorvosnak aki széleskörű intézkedéseket rendelt el a szörnyű járvány esetleges továbbterjedése megakadályozására. A cigánynegyed valamennyi lakosát, akiről feltehető volt, hogy a beteggel az utóbbi napokban érintkezett, beszállították a járványkórházba megfigyelésre és egyben az összes cigánycsaládok otthonait fertőtlenítették.

A kiütéses tifusz híre megdöbbenetett a cigánytelep környékű munkásnegyedek lakóit, akik gyilkoló járvány továbbterjedésétől tartanak. Be-

széltünk ez ügyben dr. Vlad főorvossal, aki megnyugtató kijelentéseket tett. Leszögezte, hogy az egészségügyi hivatal gyors közbelépésére megmentette a környéket a járvány veszedelmétől. Aggodalomra nincs ok, mert mindazokat, akiről feltehető volt hogy a beteggel érintkeztek és a járvány kórokozót terjesztenék, gondos ellenőrzés alá vették.

Valószínű, hogy az eset kapcsolatban áll a legutóbbi hetekben Szucság községben fellépett járványos megbetegedéssel. Tudvalevőleg Szucságban három cigányember kiütéses tifuszban meghalt. Ezeknek temetésén több kolozsvári cigány-család is résztvett, akik közül valamelyik magával hozhatta a járvány kórokozót és így lépett fel Kolozsváron is az iktóztos betegség. Az egészségügyi hatóságok gyors munkája azonban idejében gátat vetett a pusztító járvány továbbterjedésének.

FIGYELEM!

**TEXTILÁRUK, CIPŐK
DIVATCIKKEK IGEN OLCSÓ ÁRON.
NAGY MARADÉKVÁSÁR
VICTORIA-nál**

Cluj-Kolozsvár, Cal. Reg. Ferdinand 14, sz. udvarban. (Bán-ház)

Egyhónapi elzárásra ítélt a katonai törvényszék egy ujságárust, mert meggondolatlanul politizált

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Koszorus Lajos meggondolatlanságának lett az áldozata: az egyik helyi lap ujságárusa volt és a bi-

harmegyei községeket járta. Minden igyekezetével azon volt, hogy az üzlet jól menjen, emiatt azzal segítette elő, hogy a legriasztóbb híreket kürtölte szét a falukban. Így történt az október 9-én is, amikor javában forrongott a cseh-kérdés, mert olyan kijelentéseket hangoztatott volna Romániával kapcsolatban, amelyek beletűztek a fennálló törvényekbe. A kritikus kijelentést meghallotta Dragos Áron falubeli lakos is, aki jelentette a csendőrségnek, aminek a következménye az lett, hogy Koszorus tegnap a katonai törvényszék elé került.

A tárgyalás folyamán a vádolt tagadta a terhére rótt bűnselekményt. Elmondta, hogy öregember, túl van már azon a korban, hogy meggondolatlan kijelentéseket tegyen, de ha mégis bűnösnek találják, vegyék tekintetbe azt, hogy 30 napja ül vizsgálati fogságban, otthon pedig minden támasz nélkül maradt 12 év óta vak felesége, akit ő tartott el.

A törvényszék ezek után 1 hónapi elzárással sújtotta, amelybe beleszámítottak vette a vizsgálatban eltöltött 30 napi elzárását.

holandos vakáció:

Rossz vonatra ült fel a Németországban tanulmányon levő Jugoszláv diák: határátlépései háromhónapi elzárásra ítélték

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Ez év nyarán történt, hogy Mennik Jenő, egy módosabb jugoszláv család második gimnazista gyermeke tanulmányutra indult Németországba. Bebarangolta az egész birodalmat, azután úgy határozott, hogy hazafelé indul. Dél felé vette útját. Egészen közel járt már Csehszlovákiához, amikor a fiu egyszer csak azon vette észre magát, hogy idegen katonák veszik körül a vonatot, leszállítják az utasokat és uttleveleket kérnek. Ekkor döbbent rá a valóságra: rossz vonatra ült, amely ahelyett, hogy Bécs felé vitte volna, átvitte a csehszlovák határon. De nem volt sokáig ideje bánkódni, hamarosan kiderült a tévedése, amit nem gondoltak jóhiszeműnek a cseh határőrök, akik letartóztatták, majd áttették Halmínál a cseh határon. Romániában megismétlődött az eset: a csendőrök elfogták és a helyi katonai törvényszék elé került, amely tegnap ítélezett felette tiltott határátlépés miatt.

A diák a tárgyalás folyamán tolmács útján ismertette kálváriáját, ami után a törvényszék mindössze háromhónapi elzárásra ítélt, amelybe beszámítottak vette a vizsgálatban eltöltött fogságot és elrendelte Jugoszláviába való kitoloncolását.

Nyolcezer lej fizetésig minden alkalmazott nyugdíjigancsult lesz

(BUCURESTI.) Az „Universul” jelentése szerint a Társadalombiztosításról szóló törvény módosító javaslatának megszövegezésére kiküldött bizottság befejezte tevékenységét. Az új törvény a társadalombiztosítást kötelezőleg kiterjesztené, még pedig a következő munkahelyeken, illetve vállalatoknál dolgozó alkalmazottakra, amennyiben fizetésük nem haladná meg a havi 8000 lejt, ipari, kereskedelmi és kisipari vállalatok, nagybirtokok mellett működő ipari vállalatok, mezőgazdasági termékek árusításával foglalkozó üzletek, keres-

teszek, továbbá mezőgazdasági gépészek és segédgépészek, kulturális és jogi személyiséggel bíró egyesületek alkalmazottjai, a hatóságok által végzett közhasznú munkálatoknál alkalmazott személyek, a szabadfoglalkozásuk alkalmazottai, a Társadalombiztosító alkalmazottai, háztartási személyek, fuvarosok, kikötőmunkások, vágóhídi alkalmazottak, kisipari munkaadók, gépkezelők, bérkocsisok, hordárok és utcai árusok.

A biztosítás a betegségen kívül rokkantságra és nyugdíjigancsultságra is jogot ad.

A havi illetékek a következők lennének: I. Fizetés nélküli inasok és gyakornokok 30, II. alkalmazottak 999 lej havi fizetésesek 60, III. 1000—1499 lej közötti havifizetés után 100, IV. 1500—1999 lej között 130, V. 2000—2499 lej között 180, VI. 2500—3999 lej között 260, VII. 4—5 ezer lej között 360, VIII. 5000 lejen felül pedig 400 lej illetéket fizetnének a biztosítottak. Az illetékfizetés kötelezettsége a 65-ik életév betöltésekor szűnnék meg.

Itt a tel

1-31 prima búkkhasábfá házhoz szállítva Lei 1350. — Ugyanaz mázsánként aprítva, házhoz szállítva Lei 88 a
RAVAL telefonon
Str. Trecătoare 7. sz. (C. Decebal mellett.) Telefon: 11-88.

Nézőn folytatják a volt temető-intéző büntetésének tárgyalását

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A helyi törvényszék első Teodorescu—Huzum—Draganescu tanácsa tegnap délelőtt folytatta Rusu Ioan volt temetői intéző ügyének tárgyalását. Rusut azzal vádolják, hogy sírköveket, virágokat adott el jogtalanul, illetékeket vett fel, amelyeket nem fizetett be a városi pénztárba továbbá pedig kihantolásokat hajtott végre, anélkül, hogy erre az illetékes hatóságoktól engedélyt kapott volna. A törvényszék számos tanút hallgatott ki és a tanúkihallgatások eddig már közel két napot vettek igénybe. Tegnap a késő déli órákban dr. Ancusa Viktor védőügyvéd kérte, hogy a törvényszék rendelje el a távolmaradt tanúknak a vizsgálat folyamán tett vallomásairól szóló jegyzőkönyvek felolvasását, továbbá az exhumálás ügyében idézze be dr. Hossu Stefan törvényszéki orvosszakértőt. A törvényszék helyet adott a védelem kérésének, elrendelte dr. Hossu tisztorvos kihallgatását és a tárgyalás november 7-én, holnap délelőtt 11 órakor folytatódik.

Csöd kérhető azon kereskedő, vagy iparos ellen, aki hathónapi nem fizeti ki az adóját

(BUCURESTI.) Az „Argus” című fővárosi közgazdasági lap legutóbbi számában vezetőhelyen foglalkozik az adóügyi eljárás egységesítéséről szóló rendelet törvényével, amely tudvalevőleg számos új intézkedést tartalmaz. Ezek közül egyike a legérdekesebbnek az a szakasz, amely feljogosítja a kincstárt arra, hogy csődöt kérjen azon kereskedő, vagy iparos ellen, aki két hónapon át nem fizeti ki adóját.

A lap ezzel a szakasszal kapcsolatban rávilágít arra, hogy annak alkalmazása súlyos következményekkel járhat egyes kereskedőkre és iparosokra, akiket az államkincstárnak az a lépése, hogy megkérje a csődöt ellenük, tönkre tehet. Annak a meggyőződésének ad kifejezést a lap, hogy ehhez a lépéshez a kincstár schasem fog folyamodni, de szükségesnek tartaná a rendelet törvény olyan értelmű módosítását, hogy az említett szakaszt töröljék belőle.

Emberölési ügy a törvényszék előtt

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A helyi törvényszék első Teodorescu—Huzum tanácsa tegnap tárgyalta Vechea községi emberölési ügyet. Gocan Gheorghe gazdálkodó „kalákában” volt egyik falu-vegi házban, ahol összeszólalkozott Rusu Ioannal. A két gazda nem békült meg, hanem Gocan a résztvevők távozása után követte haragját, akit megátadott és egy vasvillával főbeütött. Rusu néhány nap múlva belehalt sérüléseibe. A tárgyaláson a magánvádat dr. Giurgiu Ioan képviselte, míg a védőügyvéd dr. Saragea Zamfir ügyvéd volt, aki kérte, hogy a törvényszék ujbab tanuk beidézését rendelje el. A törvényszék a tárgyalást 1939. január 18-ra napolta el.

Reuter jelenti:

(BERLIN) Megalakult Armin von Achim professzor vezetésével a lengyel-német társaság, amelynek célja a lengyel-német barátság kimélyítése.

(LONDON.) VI. György király és Erzsébet királyné villásreggeli látta vendégül a brit fővárosban időző görög királyt.

(VARSÓ.) A lengyel sajtó értesülése szerint Kalinin, a Szovjet Unió elnöke, nyugalomba vonul és helyét valószínűleg Molotov fogja betölteni.

(VARSÓ.) A lengyel távirati iroda moszkvai híradások alapján közli, hogy Blücher marsall és Petkó tábornok ellen vádirat készült, amely szerint nevezettek bűnös könnyelműséggel jártak el a keleti hadsereg felszerelésénél, miáltal a szovjet haderő átítói képességét kártékonyan befolyásolták.

(LONDON.) A városi tanács rendeletére kivágják az Uxbridge Road évszázados fáit, mert letöredezde ágaik rövid időn belül négy ízben okoztak halálos katasztrófát.

(PÁRIS.) A Páris-Amsterdam repülőjárat egy gépe lezuhant, 4 utas és a pilóta szörnyen haltak.

(BELGRÁD.) A választási propaganda során Sztójadinovics miniszterelnök ma Zágrábban fog beszédet mondani.

(WASHINGTON.) A kormány elhatározta, hogy megrendszabályozza az amerikai rádióleadók sokszor izléstelenségbe fulladó szóbeli reklámjait.

(NISNÍJ-NOVGOROD.) A bíróság halálraítélte 6 vasutast, akik egy személyvonatot kisiklattak és ezáltal 23 személy halálát okozták. A vádlottakat az ítélet kihirdetése után azonnal ki is végezték.

(SIDNEY.) Lyons, az ausztráliai kormány elnöke Londonba utazik, hogy beszámoljon a kormányzat hadfejlesztő terveiről és hogy az Armstrong Vickers műveknél nagyobb megrendelést eszközöljön.

(REICHENBERG.) Hess Rudolf, a Führer helyettese, ma nagyobb beszéd keretében fogja átnyújtani a szudéta-német csoportok zászlóit a vezetőiknek.

(DEBRECEN.) Az egyetemi ifjúság megalakította a „Mussolini kör”, amelynek célja az olasz és magyar ifjúság baráti kapcsolatainak megteremtése és elmélyítése. A kör diákcsere akciót is tervez.

(RÓMA.) E hó 10-én megnyílik a római egyetem rádiótanfolyama. A megnyitó beszédét Dino Alfieri népművelésiügyi miniszter fogja tartani.

(BERLIN.) Hitler kancellár az ez év október 31-én nyugdíjba vonult Rundstedt vadászrezdést a 18-ik gyalogezred tulajdonosává nevezte ki.

(BERLIN.) Göring marsall leányának keresztapását Hitler kancellár vállalta.

(BUDAPEST.) Répceszemere község a Kánya-család eredeti lakóhelye, Kánya Kálmán külügyminisztert diszpolgárává választotta.

(BUDAPEST.) A tőzsde tegnap ismét igen szilárd volt annak ellenére is, hogy a zárlat felé véleményes eladások történtek.

(SZÓFIA.) Bezárták a „Munka és öröm” kiállítás, amelyet annak idején a nemzetközi munka és öröm egyesületek elnöke Ley német miniszter nyitott meg. A kiállítást több százezer ember nézte meg.

(BRÜSSZEL.) A brüsszeli, liégei és charleroi-i szocialista pártok ellenzik, hogy Belgium megbízottát küldjön Burgosba a spanyol nemzeti kormányhoz.

(BÉCS.) A rendőrség letartóztatott két külföldit, akik a volt osztrák fővárosban fényképeztek németellenes lapok számára, abból az alkalmából, hogy a Volkstheater tatarozási munkálatainál Raimundnek, a neves színpadi szerzőnek szobrát eltávolítják régi helyéről és a szomszédos parkban helyezték el. A külföldiek a szobor eltávolítását úgy akarták feltüntetni, mint annak bizonyítékát, hogy Bécsben kultúraellenes mozgalom indult meg, a szobrok eltávolítására.

(ISTAMBUL.) Egy posta-autóbusz, amelyben 22 személy ült, a Trebizonda és Erzerum közötti országúton 80 méteres mélységbe zuhant. Az autóbusz teljesen összeroncolt. Négy személy meghalt, többen súlyosan megsebesültek.

— **Kegyetlen gyilkosság ügyében nyomoz a régi rendőrség.** A Piatra-Neamt melletti Hangu községben a csendőrség eljárást indított Neculei Balan és Cons Tiloia fiatalemberek ellen akik ittas állapotban egyik közös barátukat Pardaztaut leöntötték petróleummal, majd meggyújtották és Pardaztaut súlyos égési sebegekben kiszendítették. A két falusi legényt letartóztatták.

II. Károly király Öfelsége és Pál jugoszláv régensherceg megbecsülését folytatták a két országot érintő közös kérdésekről

(BUCURESTI.) A külügyminisztérium közli: November 5-én a királyi palotában érkezett volt II. Károly király Öfelsége és Pál jugoszláv régensherceg között, amelyen megjelent még Petrescu Comnen külügyminiszter is. Ez alkalommal az általános politikai helyzetéről folyt eszmecsere. Megállapították, hogy a megvizsgálásra került kérdésekben teljes nézetazonosság uralkodik és a két ország közötti egyetértés szorosabb, mint valaha. II. Károly király Öfelsége, Pál régensherceg, Petrescu Comnen külügyminiszter és a régensherceg kísérete ezután este az arad megyei Cris községbe utaztak vadászatra ahonnan a régensherceg közvetlenül utaztak vissza Belgrádba.

(BUCURESTI.) Kedden Mihály nagy vajda trónörökös nevenapján a patriárka templomában a kormány összes tagjainak részvételével délelőtt 11 órai kezdettel háláadó istentisztelet lesz, majd a kormány tagjai a palotába mennek, ahol bejegyzik nevüket a nyilvántartásba, míg a patriárka-miniszterelnök a kormány nevében szerencseki-vánatait fejezi ki a nagyvajdának. Ugyanezen a napon az ország összes templomaiban háláadó istentiszteletek lesznek. Ma a Mihály Voda templomban emlékestentisztelet volt Mihály Viteazul nagyvajda, a rend alapító Ferdinand király és a rend halottjainak emlékeztetere az összes rendi lovagok részvételével.

Ma a kormány több tagja, köztük Calinescu, Mitit, Constantinescu, Ciuperca és Jacobici miniszterek Malaxa megnő és Petrescu alezredes kíséretében meglátogatták a Brassó környéki új hadiüzemeket.

Kormányhíradások

(BUCURESTI.) (Rador.) Az idegen ellenőrzést november 15-ével lezárják és addig minden alakiságnak meg kell történnie, mert haladékok nem adnak.

Légy enyém, mint régen

Erdélyi Mihály új operettje keddtől minden este

Kell-e nagyobb reklám egy operettnek, mint az, hogy Erdélyi Mihály írta. Nem kell, mert hiszen minden színház-bajáró tudja, hogy amit Erdélyi Mihály ír, az kész siker. Emlékezzünk csak vissza, a Hazudik a muzikaszó, Zsindelyezik a kaszárnya tetejét, Csavargóleány, Sargapitykés közlegény si kereire. Sorozatos előadásokban kerültek színre ezek a nagyszerű operettek, s mindegyik túlhaladta nálunk az ötvenedik előadást, nem beszélve arról, hogy külföldön ezek az operettek 100-200 előadást értek meg.

Legújabb operettje, a Légy enyém, mint régen jószág, szépség és siker tekintetében is vezet. Példátlan az a siker, amelyet ez az operett megért. Erdélyi Mihály ebben a tekintetben a

legkitűnőbb szakember. Jól tudja, hogy mi kell a közönségnek.

*Brillians humor,
szerelem, romantika,
fűlbemáshó zene,
kitűnő szerepek,
nagyszerű táncok.*

Ez a titka az Erdélyi-operettek hatalmas sikerének. Nos, hát Erdélyi Mihály új operettjét ezért tűzte ki a színház egymásutáni kilenc előadásra, s az előadások sorozatát csak a 16-án tartandó Fischer Anni hangverseny szakítja meg.

Keddtől kezdve tehát minden este és vasárnap délután hatkor is a Légy enyém, mint régen kerül színre.

Bűnügyi zárlatot rendeltek el Massler Lajos ruhakereskedő minden vagyonára

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A napokban sokat foglalkoztatták a kolozsvári bűnügyi hatóságokat az Unirii téri Massler ruhakereskedő cég megszűnésének zavaros körülményei. Az utóbbi hetekben ugvanis Mermelstein Jenő feljelentést tett a helyi ügyészségen Massler Lajos cégtulajdonos ellen, amelyben csalással és hitelezési csalással vádolja őt. A feljelentő az ügyészséghez intézett beadványában elmondotta, hogy Massler kényszerűséget kért, de október 5-én éjszaka 12 órakor teherautókat állottak meg az üzlet előtt, amelyekre a kereskedés teljes árukészletét felrakták, körülbelül egy és félmillió lei értékben. Az autók hamarosan el-

robogtak és a nagyjértékű áruakománya nyomtalanul eltűnt. Október 10-én azután Massler Lajos, amint a feljelentés mondja a Reg. Ferdinand 37. szám alatt üzletet nyitott, amelyet ócska, selejtes áruval rendezett be. De az üzlet alig nyílt meg, azonnal megjelentek a helyszínen az adóhivatal emberei, akik adó fejében az ott talált készletet mind lefoglalták és az Albina raktárba helyezték el. Mire a feljelentő a hatóságokhoz fordult, már meg is kezdték a Regele Ferdinand uti üzletben talált áruk árverését, úgy hogy az a készlet, ami bűnjenként nagy értéket képviselt, megsemmisült. Mermelstein kérte tehát az ügyészséget, hogy re-

jelje el a bűnügyi zárlatot Massler Lajos összes ingó és ingatlan vagyonára.

Az ügy ezután Trifu vizsgálóbíróhoz került, aki a feljelentő kérésére és az ügyészség 15953—1938. számú átirata nyomán 167—1938. október 24. számú határozatában el is rendelte, hogy bűnügyi zárlat alá vegyék Massler Lajosnak minden ingó és ingatlan vagyonát. A vizsgálóbírói határozatokból kitűnik, hogy az október 22-én eszközölt vizsgálat és tanúkihallgatások olyan megállapításokat eredményeztek, amelyek alátámasztják a vizsgálóbíró intézkedését.

A Massler ügyben különben újabb két hitelező jelentkezett károsultként, akik állítólag 100 ezer lej kárt szenvedtek. (K.)

Teljes holdfogyatkozás lesz november 7-én

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) November hetedikén este 9 óra 40.8 perckor elsötétülni kezd a hold Európában. A holdfogyatkozás nem éppen gyakori jelenség s ezért minden bizonnyal felkelti majd azok figyelmét, akik kedvüket lelik a természet megfigyelésében. A fénylő, fehér kerek holdtányér baloldalon elmosódik, azután mind jobban elfeketül, mintha nagy, terjeszkedő árnyék takarná el. Valóban hűsleges, égi kísértőnk a nála sokkal nagyobb föld árnyékába kerül és ez okozza elsötétülését.

A hold lassan-lassan „elfogy” és 10 óra 45 perckor teljesen eltűnik. Azaz, hogy mégsem teljesen, mert némi figyelmes szemlélődés megállapíthatja, hogy az eltakart holdkorong sötétvörös fényben világít. Ennek az az oka, hogy földünk légköre gyűjtőlencseként összemarkolja és a hold felületére veti a rajta keresztülhaladó napsugarakat. Ebben a folyamatban első sorban a vörös sugarak érvényesülnek. Innen az elfedett hold rótes színe. 0 óra 7.5 perckor a sötét tányér baloldalon fényes világos folt jelenik majd meg és gyorsan terjed jobbfelé: a fogyatkozás végére jár, holdunk mindinkább kiszabadul a földárnyékból, és 1 óra 12 perckor már újra régi fényében és pompájában fog világítani az egész.

Természetesen akkor élvezhetjük majd csak a színjátékot, ha kiderült idő lesz.

November 7-én és 8-án a teljes holdfogyatkozás országunkban is látható lesz és pedig november 7-én este 21 óra 39 perckor félárnyékban és 22.41 perckor teljes árnyékban. A holdfogyatkozás november 8-án reggel 2 óra 12 perckor szűnik meg.

— **Időjárásjelentés.** A bukaresti időjárásutató-intézet jelentése: Csökkenő légnyomás, borult ég, esők.

— **Új aligazgatót kapott a kolozsvári tanítóképző.** A kolozsvári tanítóképző új aligazgatójává Ch. Narlyt nevezték ki, a Rador jelentése szerint.

— **Merénylet okozta a Vancouver német gőzös pusztulását.** San-Francisco-i híradás szerint az ottani német konzul kijelentette, hogy a Vancouver fedélzetén történt robbanás merénylet műve volt.

— **Jubileumi ünnepségek Kulkaján-tón.** A kulkajántói uti Szent József kápolna 10 éves jubileuma alkalmából C. Maramuresului 137. szám alatt a volt Hirschfeld telken ünnepségeket rendez. Az ünnepségeket háromnapos ajtatoság vezette be november 3—5 napjain este 8 órakor a Szent József kápolnában, amikor is a szentbeszédet Vasvári Aladár zárdai lelkész mondotta. Ma, november 6-án vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepi szentmise lesz a Szent József kápolnában. A szentmisét Márton Áron apostoli kormányzó, az ünnepi beszédet Vasvári A. zárdalelkész mondja. A szentmise alatt lesz a hívek közös szentáldozása. Az istentisztelet után 12 órakor a Szent József otthonban ünnepélyes diszgyűlést tartanak a következő sorrendben. Közének, Vasvári Aladár zárdalelkész megnyitó beszéde, a ke-rekdombi Jézus szíve dalára karéneke, P. Ábrahám Miklós megbízott s. lelkész ismerteti a 10 év történetét. Márton Áron apostoli kormányzó záróbeszédet mond. Majd közének rekeszti be az ünnepséget, amelyet közebed követ a Szent József otthonban.

Új szellem és új rendszer a Társadalombiztosító kolozsvári intézményénél

Átköltözött az új palotába a kolozsvári betegsegélyző. Milyen időben tartanak szolgálatot az egyes orvosi osztályok? Százmillió lejes befektetéssel nagyszabású új kórházat készülni építeni Kolozsváron a Társadalombiztosító

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Az ország szociális intézményei között rendkívül fontos szerepet tölt be a Társadalombiztosító, amelynek pénztára nemcsak betegségek, munkaképtelenség esetén segélyezi azokat a szellemi és fizikai munkásokat, akik az intézménynek a tagjai, nemcsak családtagjaikat látja el ingyenes orvosi kezeléssel és gyógyszerrel, nemcsak gyermekágyi segélyt folyósít az anyai örömeik elé néző munkásszónokok részére, hanem baleset esetén is az érdekeltek segítségére siet, rokkantsági díjat állapít meg részükre, az elaggott öreg koruk miatt munka- és keresésképtelenné vált munkások részére pedig nyugdíjat folyósít. Az intézmény kolozsvári fiókja eddig a Ferdinand király-ut 50. szám alatt levő saját házában működött, ennek az épületnek a berendezése, orvosi felszerelése azonban sok kívánnivalót hagyott maga után és ezért a Munkásbiztosító pénztár központi vezérigazgatósága — mint ismeretes — új, modern, a haladó kor követelményének megfelelő új székház, intézeti palota felépítését határozta el. Az új palota a Calugaritelor és a Berthelot francia tábornokról elnevezett uccák sarkán elterülő hatalmas területen újszerű stílusban el is készült. Az uszó hajóóriáshoz hasonló épület homlokzatán ott díszlik nagyméretű bronzbetűkkel a felírás:

Casa Asigurarilor Sociale (Társadalombiztosító).

Rend, tisztaság, kényelem az új palotában

A Társadalombiztosító új palotája nemcsak külsőségeivel nyeri meg a szemlélő tetszését, hanem célszerű és a gyakorlati követelményeknek mindenben megfelelő berendezésével is. A Munkásbiztosító pénztár különböző ügyosztályai november elseje óta már ebben a diszes palotában állnak a pénztár tagjai, a beteg munkások tisztviselői és családtagjaik rendelkezésére. A földszinten helyezték el a csecsemő-gondozó osztályt, amelyet dr. Jancu Axente orvos vezet és amely minden hétfőn, szerdán és pénteken délután 4 órától este 7 óráig áll az érdekeltek rendelkezésére. Ezen az osztályon az újszülött kisdetek orvosi vizsgálatát, felügyeletét és gondozását eszközlik és itt kapják meg a csecsemők édesanyjai is a szakorvosi utasításokat, gyakorlati tanácsokat. A földszinten másik tágas helyiségben tevékenykedik a gyermekosztály dr. Dan. Ioan szakorvos vezetésével és irányításával. Ezen az osztályon minden munkanapon délelőtt 8 órától 10 óráig tartanak orvosi szolgálatot.

A földszinten van a Betegsegélyzőpénztár gyógyszerháza is, amelyet dr. Lazarescu vezet és amely minden munkanapon reggel 8 órától 2 óráig, délután pedig 4 órától 7-ig szolgáltatja ki az orvosi rendelvények alapján a szükséges gyógyszereket.

Tágas, kényelmesjárata, nem meredek lépcsők vezetnek fel az első emeletre, ahol a legmodernebb előírásoknak és követelményeknek megfelelően rendezték be a Röntgen termet. A Röntgen szoba falait megfelelő ólomburkolattal látták el, hogy a gép kisugárzásainak reakcióit közömbösítsék, hatálytalanítsák a folyosókon járókelők és a szomszédos termekben tartózkodó tisztviselők és a pénztár tagjai részére. A Röntgen osztály dr. Galan Pavel, a pénztár igazgató főorvosának irányítása mellett és dr. Sglimbea Gheorghe, a kiváló szakorvos vezetésével működik és minden munkanapon reggel 8 órától délután 2 óráig áll a betegek rendelkezésére. Az első emeleten rendezték be a dermatológiai osztályt is, amelyet dr. Sglimbea Gheorghe

főorvos, a kitűnő szakember vezet és amely osztályon minden munkanapon reggel 8 órától 10 óráig tart a betegek kezelése.

Az első emeleten külön belgyógyászati osztályt létesítettek a férfi és külön a női betegek részére. A férfi betegek belgyógyászati osztályának vezetője dr. Căp rariu Florin, a női osztályé pedig dr. Baritiu Septimiu közegészségügyi vezérfelügyelő. Mindkét osztályon reggel 8 órától délelőtt 10 óráig tartanak orvosi szolgálatot. Az első emeleten van egy mástól elkülönítetten a férfi és a női betegek sebészeti osztálya. A férfi betegek sebészeti osztályának vezetője dr. Bruda Petru, a női osztályé dr. Susa Bar tolomei és mindkét osztályon déli 12 órától 2 óráig tart az orvosi szolgálat.

Teljesen elkülönítetten rendezték be a tüdőbeteg osztályt, amelyet dr. Petre Aurel szakorvos vezet és amely minden munkanap déli 12 órától 2 óráig áll a betegek rendelkezésére.

A második emeleten

A második emeleten rendezték be a szülészeti osztályt amelyet dr. Vintila Ioan, a kiváló szakorvos vezet és amely naponként reggel 8 órától 10 óráig tart a szolgálat. Itt működik a fogászati műterem is, dr. Babuti Inocentiu és dr. Papilian Ecaterina szakorvosok vezetésével délelőttönként 11 órától délután 2 óráig. A szemészeti osztályt dr. Diaciov Mihail orvos vezeti, aki rendelkezéseit délelőtt fél 12 órától 1 óráig tartja. Az idegosztály vezetője dr. Dragomir Leonida szakorvos, aki naponként délután 4 órától 6 óráig rendel. A második emeleten van a diatermia osztálya, a kvarckezelés. Az osztály vezetője dr. Flavia Lucan Ionescu orvosnő. Ez az osztály délutánonként fél 3 órától fél 5 óráig áll a betegsegélyzőpénztár tagjainak rendelkezésére.

A második emeleten működik a pénztár adminisztrációs irodáinak egy része is. Itt állítják ki a beteglapokat és e tekintetben azt a fontos ujitást vezették be, hogy nem egyetlen tisztviselő áll az érdekeltek rendelkezésére, hanem több ablaknál (ghiseu) állítják ki a szükséges iratokat. Ez az osztály Copil Gavril osztályfőnök irányítása mellett működik, a nyilvántartói teendőket Kömöcsi János, a kijelentéseket és bejelentéseket Morcan Titus a táppénz kiutalását pedig Boor János tisztviselő intézi, míg a betegsegélyzői könyvek kiutalását Sarbu főtisztviselő végzi. Ehhez az osztályhoz tartoznak: a táppénz kiutalása, a kórházba való beutalás és bármilyen munk-

kásbiztosító-pénztártól igényelt járandóság kiutalása.

Külön tágas teremben működik a bizonyított műveleteket végző könyvelési osztály Ghiuritan Miron osztályfőnök irányítása mellett. Ez az osztály végzi a könyvelést, vezeti a pénztárnaplót és a folyószámlát és ennek az ügyosztálynak az illetékessége alá tartoznak az újságírók nyugdíjpénztárával kapcsolatos összes kérdések és ügyek.

A harmadik emeleten

működnek a többi adminisztrációs szervek. Itt székel a behajtási ügyosztály Todea Absolon irányítása mellett és ez az osztály intézi a betegsegélyzői járulékok behajtását.

A jogügyi ügyosztály, illetve a betegsegélyzőpénztár kebelében működő bíróság elnöke dr. Dan Ioan munkakamarai bíró, a kiváló jogász, a bíróság jegyzője Sabin Cotru, a jogi kérdések előadója pedig Parvu Sidonim.

A kolozsvári Társadalombiztosító intézményének igazgatója dr. Puneza Ion, a helyettes igazgató pedig Bancu Iosif, aki minden munkanapon reggel 9 órától déli 12 óráig állnak a betegsegélyzői tagok rendelkezésére és adják meg a külön felállítandó információk iroda útján a szükséges felvilágosításokat, utbaigazításokat. Az intézménynél egyébként a hivatalos órák minden munkanapon reggel fél 8 órától délután fél 2 óráig tartanak, a délutáni órákban nincs hivatalos óra a közönség részére. A palota gondnoka Centea Ioan, aki nagy szakértelemmel intézi a hatalmas, diszes palota gazdasági ügyeit.

A harmadik emeleten működik a nyugdíj és balesetosztály is, melynek vezetője Jisa Vasile.

Fontos ujitások

Az új palotába való átköltözéssel egyidejűleg a Társadalombiztosító kolozsvári igazgatósága nagyfontosságú ujitásokat is léptetett életbe. Egyik legfontosabb ujitás az, hogy teljesen megszüntetik a beteglapok rendszerét. A pénztár minden egyes tagja tagsági könyvvel kell rendelkezzen, amelynek első lapja belső oldalára felragasztandó a családfe fényképe, egyik belső lapjára pedig a családtagok fényképe. Minden egyes, a betegpénztári taggal, vagy annak családtagjaival kapcsolatos eljárást tehát a betegfelvétel, kórházbeutalás, a gyógykezelés menete, a gyógyszerkiutalás, a táppénz folyósítása és egyéb eseteket ebbe az arcképes tagsági könyvecskébe vezetnek be és így egyszerűbbé és hatályosabbá válik annak nyilvántartása, hogy a betegpénztári tag mikor és

milyen természetű ellátást, támogatást, segélyt vett igénybe és kapott a betegsegélyzőpénztártól.

Fontos ujitás az is, hogy a pénztár intézkedésével elégedetlen tag, írásban megindokolt értesítést kap az esetleges elutasításról és ebben a végzésben feltüntetik azt, hogy miért, milyen indoklással, milyen érvényben levő törvényes rendelkezések alapján nem volt kérése teljesíthető. A tag kívánságára ezt az írásos végzést minden külön akadály nélkül kiállítják és a tag csak ennek az írásbeli végzésnek alapján élhet jogorvoslattal az esetleges vélt sérelmei ellen, vagy panaszával kapcsolatosan.

Ingyen fürdő

Rendkívül fontos ujitás az is, amelynek közegészségügyi jelentőségét eléggé fel sem lehet becsülni, hogy a Társadalombiztosító új palotájában két fürdőhelyiséget is rendeztek be, amelyeket 25 zuhannyal szereltek fel. Minden pénztári tag igényt tarthat szerdán és szombaton az ingyenes zuhanyfürdőre. A pénztár igazgatósága a napokban fogja szabályozni, hogy az ingyenes fürdőt melyik napon vehetik igénybe a férfiak és melyik napon a nők.

Senkinek kaphat egy évben két szemüveget

Fontos ujitás és rendelkezés az is, hogy a pénztár egyetlen tagja sem kaphat egy évben két szemüveget, vagy ortopédiai felszerelést, műkezet vagy műlátót. A beteg tehát saját érdekében jár el, ha gondosan ügyel szemüvegére, hogy az el ne törjék, el ne vesszen, mert a pontosan vezetett nyilvántartás alapján eredménytelenül igényel a beteg ugyanabban az évben második szemüveget, vagy második ortopédiai kelléket.

További tervek

A Társadalombiztosító igazgatósága egyébként további nagyszabású tervek megvalósításával foglalkozik. A Ferdinand király-ut 50. szám alatt levő régi székházát felajánlotta cserébe a kolozsvári vízművek igazgatóságának az új palota szomszédságában levő hatalmas telekért, melyen jelenleg az Erzsébet fürdő üzeme van. Az Erzsébet fürdőt — mint annakidején megírtuk — árverésen a kolozsvári vízmű vette meg. Ezt a telket szeretné megkapni a Társadalombiztosító cserébe a régi székházért. A telken nagyszabású, modern kórházat építené közel 100 millió lejes befektetéssel — a Társadalombiztosító. Ezzel a kórházzal jelentősen szaporodnék a kolozsvári közegészségügyi intézmények száma, létesítése pedig azért volna sürgető, mert a jelenlegi kolozsvári köz-kórházak gyakran kénytelenek elutasítani hely hiányában a gyógykezelésre szoruló betegeket.

Új rendszer és új szellem honosodott meg a Társadalombiztosító kolozsvári új palotájában és remélhető, hogy ez a nagyfontosságú szociális intézmény az érdekelt biztosítottak és családtagjaik javára maradéktalanul fogja teljesíteni nemes hivatását.

Nagy Lajos.

— **Elveszett egy ember az Operában.**

Sidneyből jelentik: Az itteni operaházban érthetetlen rejtélyes eltűnés történt. A városban közismert John Berton nevű gabonabizománys elment a Don Carlos előadására. Páholyt bérelt s sokan látták még az első felvonás utáni szünetben. Az előadás után azonban nem tért haza. Másnap a családja telefonon kereste, majd a rendőrséghez fordult. A detektívek megállapították, hogy Berton az operaelőadás második felvonása alatt eltűnt a ruhatárból sem váltotta ki felöltőjét. Az a gyanu, hogy Berton valahol az operaházban rejtőzködik vagy ott tartja fogva. Minden zugot átkutatták, de a gabonabizománys eddig még nem került elő.

— **A legészakibb szálloda.** Kingsbayben, a Spitzbergákon megnyitották a „világ legészakibb szállodáját.” Néhány év óta igen sok turista, főképp amerikai látogat el Kingsbaybe, több hetet is eltöltenek vadkacsa-, foka- és jegesmedve vadászattal. Szálloda hiányában eddig a hajójukon laktak. De most már a legészakibb szálloda a legteljesebb kényelmet nyújtja nekik.

1

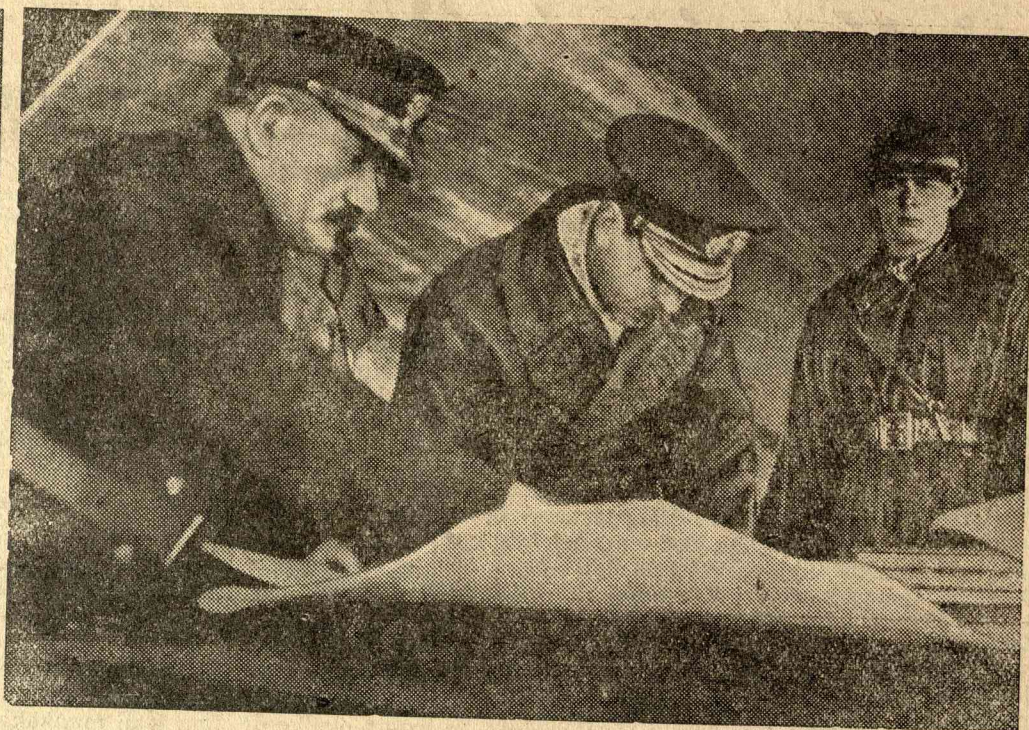
helyen tisztíttassa ruháit...

a

Ezink-gyárban



ANTIGONA DOBRESU, Dobrescu fővárosi tábornok leánya, aki engedve az artista-ügynökök rábeszélésének, megszökött a szülei háztól és napok múlva találták meg.



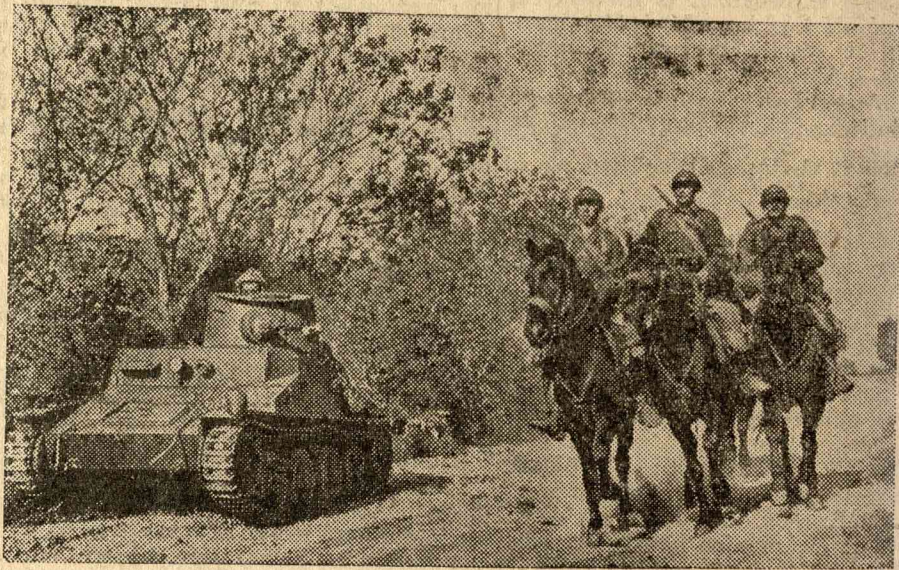
FLOTTAGYAKORLATOK ROMÁNIÁBAN. A román haditengerészet legutóbb a Fekete-tengeren gyakorlatokat tartott. Képünk II. Károly király Őfelségét és Mihály nagyvajda Őfenségét ábrázolja a Kogalniceanu fedélzetén. Balra Barbuneanu tengernagy, a flotta főparancsnoka.

MIHÁLY gyulafehérvári nagylelkűségét — a minisztertanács elnöke Mihály és Szent Gábor ünnepnapján lelkesedéssel és mély tisztelettel.

Képek a nagyszabású és kitűnően sikerült királyi hadgyakorlatokról



Képünk azt ábrázolja, amikor a „vörös” hadsereg légiflottája támadást intéz a „kék” hadsereg tüzésége ellen, amely gyorsan állást változtat és így védekezik a repülőgépek támadása ellen.



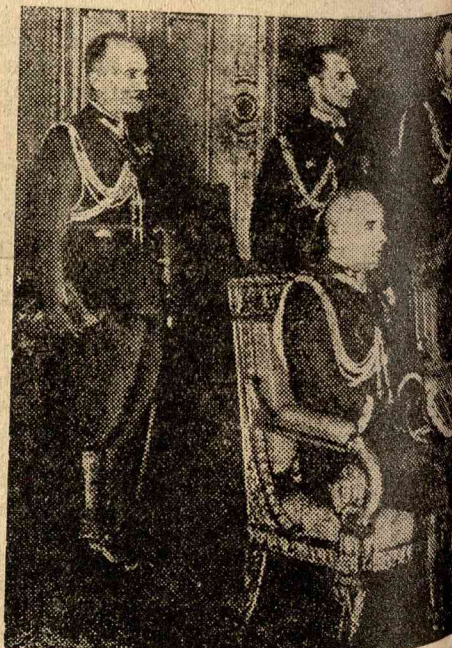
Galați környékén tartott nagy hadgyakorlatokon az összes fegyvernemek képviselve voltak.



MUSSOLINI BRUNO és menyasszonya az esküvőre mennek.



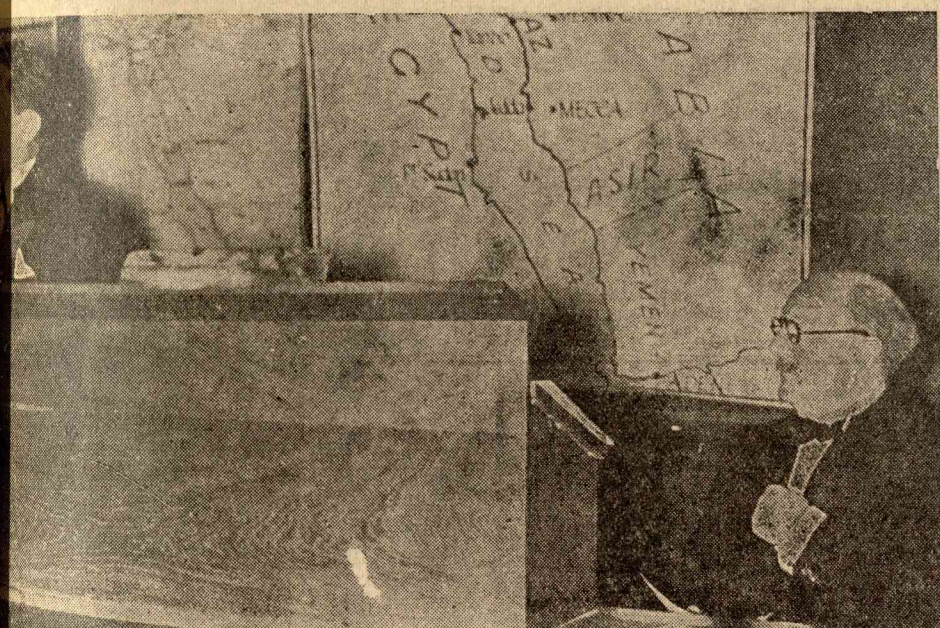
TÉLI KALAPDIVAT, amelyet a longchamps-i lóversenyeken mutatnak be.



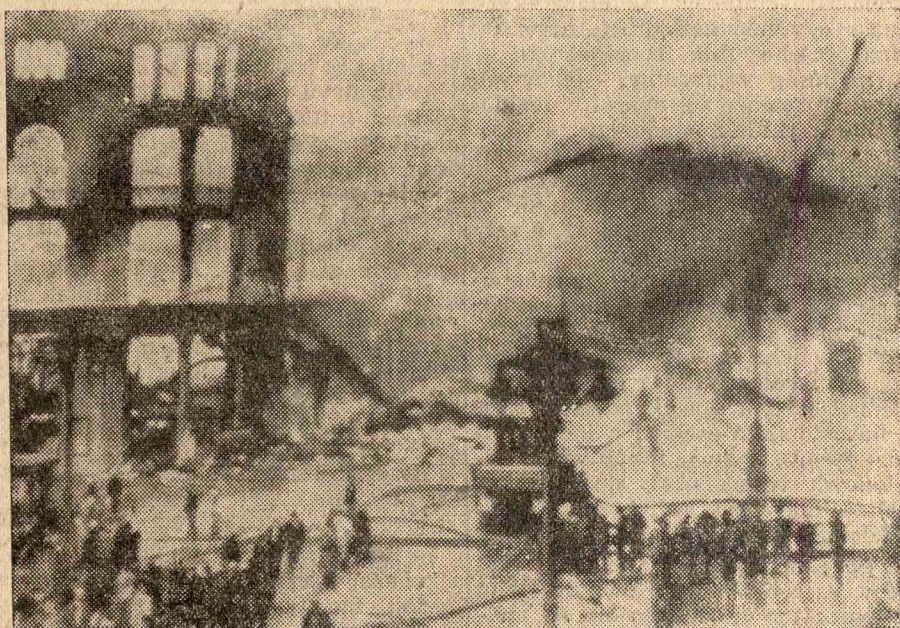
DISZDOKTORRÁ AVATÁS A L. Egyetem diszdoktorává avatta (balról) elnököt, Beck külügyminisztert, Swiatycki minisztert, az alkalmából, hogy a csehszlovákiai ügyek az anyagi...



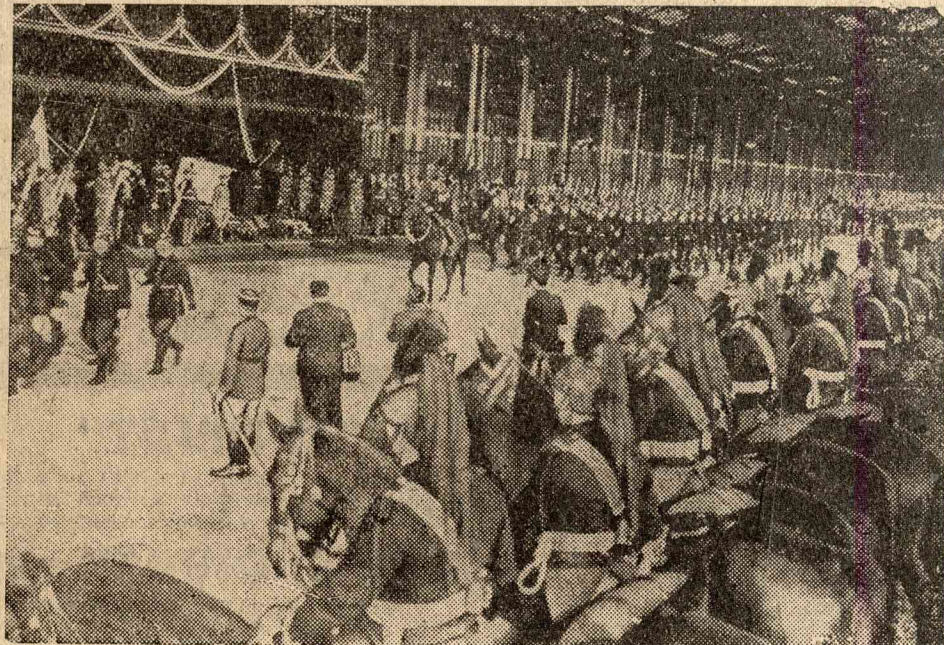
A MARSEILLEI TÜZKATASZTRÓFA. Rövidzárlat következtében kigyulladt Marseille legnagyobb áruháza és a viharszerűen erős szélben lángot fogott tőle az egész uccasor. Képünkön az áruház épületét mutatjuk be a tűz kitörésekor és mellette azt a szállodát, ahol Daladier miniszterelnök lakott. Ez a palota is rommá égett.



GEN TITEANU, propaganda és sajtóügyi miniszter látogatást tett Sir Storrsnál, aki a fővárosban nagy érdeklődéssel kísért előadást tartott Lawrence angol ezredesről, aki a világháború alatt az arabok legendás hűvő vezére volt.



A FÜSTÖLGŐ ROMOK MARSEILLEBEN. Másnap az egész ucca füstölő romhalmaz volt már és a törmelések közül 75 halottat húztak elő.



GYÁSZFELVONULÁS PÁL RÉGENSHERCEG ATYJÁNAK HALÁLA ALKALMÁBÓL. Karagyorgyevics Arzén, Pál régensherceg elhunyt édesatyjának halála alkalmával nagy katonai gyászfelvonulás volt Párisban.

DALADIER, francia miniszterelnök legutóbb a kamarában nagyfontosságú és nagysikerű külpolitikai beszédet tartott.

AS A LEMBERGI EGYETEMEN. A lemergi Rády Smigly marsallt, Moscicki népnevelésügyi minisztert és a szlovákiai területek visszakerültek az angolok kezébe.

Könyveket és bélyeget árul az utolsó inka

(LONDON.) A történelem tanítása szerint az utolsó inka hóhérbárd alatt halt meg, amikor Pizarro a XVI. század harmincas éveiben rablóhadjáratát megindította és meghódította azt a birodalmat, amely a mai Peru, Bolivia, Ecuador, továbbá Chile és Argentina egyes részein terült el. Alahualpa volt ez az inka és az ő halálával az ősi kultúrának utolsó képviselője dőlt ki. A mexikói, aztéki kultúra mellett ez volt a legjelentősebb ami latin Amerika területén a századok során kialakult.

Hogy Alahualpa az utolsó inka volt, ez annyiban megfelel a valóságnak, hogy ő volt az utolsó uralkodó császára törzsének. Az inkák családja azonban még ma sem halt ki egészen. A munda és az élő generációról generációra öröklődő hagyomány úgy tudja, hogy Rocca, Atahualpanak egyik fia néhány hűséges indián közreműködésével megmenekült a spanyolok elől s egy törzsfőnök leányát feleségül véve, hatalmas családnak vált ősevé, amelyben az inka méltóság titokban, mindig a legidősebb fiura száll s ilyen módon ma nyolc generációval Rocca után él az utolsó „inka császár”. Az equadori Guayacuil kikötővárosban él Don Luis Felipe Huarcara Duhicela, akit az indiánok mint uralkodójukat, mint XXVI. Luis Felipe császárt tisztelnek.

A „császár” magánéletében kereskedő, egy kis boltja van, melyben könyveket és bélyegeket árul. Csendes, finom és rendkívül művelt férfiú, előkelő tartózkodással érintkezik az emberekkel, amint az egy valódi inkához, a nagy Atahualpa öccséhez illik. Magánál őrzí az inkák méltóság valamennyi jelvényét, amelyek törzsében az apáról a legidősebb fiura szálltak mindenkor: a vörös borla, a bolytos homlokkötő, a császári méltóság jelvénye, a három fémből készült csatabárd. Aranyból, ezüstből és fémből készült ez a csatabárd, amely egyébként új és csak mása az inkák történelmi jelvényének, amelyet a spanyolok elraboltak. Az inka jelvényekhez tartozik még a homlokdísz három tolla, végül a poncho, amelyet három állatnak, a guanacónak juhnek és kecskének gyapjából szőtték. Az állandóan visszatérő hármasszám ezeknél a jelvényeknél azt jelenti, hogy az inkák három birodalomnak voltak urai, amelyek körülbelül a mai Peru, Bolivia és Ecuadornak felelnek meg.

XXVI. Lajos Fülöp „inka császár” csendes, szerény és visszavonult életet él és csak ritka ünnepeken ölti fel méltóságainak jelvényeit. Közéleti és társadalmi családja egyaránt nagyon szegény s az inkák uralkodó házából való származás tényének tradícióján kívül semmi egyébük sincsen. A család számos tagja egyenesen koldus sorba süllyedt s az equadori uralkodó osztály csak keveset törődik az inka ház ez utolsó maradványaival. Még az elmúlt évben beadvánnyal fordultak az equadori indiánok, kormányhoz, amelyben azt kérték, hogy a „köztisztelt álló uralkodójukat” hívják be a parlamentbe, hogy ott a benszüllött indiánok érdekeit képviselhesse. A beadványra azonban még csak válasz sem érkezett s hasonlóképpen válasz nélkül maradt a hasonló értelmű és egy évvel később beadott második kérdés is.

Mindenesetre érdekes, hogy Equadorban is megindult egy olyan mozgalom, amely új politikai célkitűzéseket állított az indiánság elé és az esetleg hasonlóvá nőheti ki magát, mint amilyenre Mexikóban már van példa.

— Kislányok humora. Nyolcvanhárom londoni felekezeti iskola növendékeinek rajzait és festményeit állították ki. Szent György iskola nagy csarnokában. Stepney püspöke nyitotta meg a kiállítást. Feltűnt a nézőknek hogy humoros rajzokkal fiúk alig szerepelnek, lányok annál inkább. Nagyon sok kislány rajzolt vagy festett esküvői jelenetet. Egy tizenkétéves kislány humoros képén a menyasszony diadalmos mosollyal, mint fogságba ejtett áldozatot vezető a vőlegényt.

MEGNYILT!

PETRES ES POLLÁK

női-, férfi kabát és ruha áruháza,

PIATA UNIRII No. 21.

Áru minősége és olcsó áraink beszélnek. ♦ Tekintse meg őszdado raktárunkat.

Mátrai Béla vasárnapi riportja:

A fa-szövet, a csoda váll és a facsokoládé

A német szabóipar legzseniálisabb találmányairól, a munkáviszonyokról, a divatról és a facsokoládéről beszél a tanulmányutjáról hazatért fiatal magyar iparos

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) Minden valamirevaló újságírónak a vágyálma, a „riport-anyag”, jelen pillanatban itt áll Tisch József személyében a Iuliu Maniu-ucca egyik szabóműhelyében. Előtte vastag szövetdarab fekszik, amelyen krétavonalakban már kirajzolódna egy nagykabát körvonalai. Az „anyag” szimpatikus fiatalember. Nem sokat kereti magát, beszélni kezd:

Szabázkola, 160 külföldi hallgatóval

— Ez év augusztusában utaztam ki Berlinbe és iratkoztam be Európá egyik legjobb nevű szabázkolájába, Rudolf Maurer intézetébe, amelyet 1871-ben alapított a jelenlegi vezetőnek a nagyapja. Az iskolának 160 hallgatója volt a világ minden részéből, legnagyobb részt svéd, norvég és egyéb észak-európai államok polgárai, de volt egy amerikai hallgató is. Az előadások reggel 9 órakor kezdődtek és délután háromig tartottak, amely idő alatt szabászati, lepróbalási, fazonírozási órákon vettünk részt és tanultuk szorgalmasan azt, hogy hogyan kell egy ruhát lepróbalni. Az iskola előadási nyelve a német volt és tanították nemcsak a férfi és női szabázkolatot hanem a katonai szabázkolatot is.

A csodaváll

— Az újdonságok, amiket a németek a ruházat készítésének a terén divatba hoztak, igen sokfélék. Mindenek előtt megtanították, hogyan lehet egy csikok ruhát úgy kiszabni, hogy azon a csikok sem a vállnál, sem mellnél meg ne törjenek. Ez az újítás szakmánkban nagyon fontos, mert sokan vannak olyanok, akiknek annyira kifinomodott izlésük van hogy nem fogadnak el egy olyan ruhát, amelyen a csikok megtörnek. Másik igen nagyjelentőségű újítás a csodaváll. Eddig ugyanis az volt a helyzet, hogy a férfiak válltömege súlyos, egészségtelen volt, mert sűrű vatta tömege meggátolta a kipárolgást és elősegítette az izzadást. A csodaváll kiküszöböli ezeket a nehézségeket. Könnyű, rugalmas, mert apró, kis rugalmas szövet

vethengerekből áll, amelyeken szabadon közlekedhetik a levegő. Készítése nálunk lehetetlen, különleges gép szükséges hozzá, amellyel nem rendelkezünk.

Hogyan öltözik a német férfi?

— Több alkalommal elbeszélgettem ottani kollégáimmal és beszámoltam a nálunk uralmon levő divatszokásokkal. Kiderült, hogy a nálunk ismert divatveket alig ismerik, vagy pedig az náluk már régen divatja mult. Ennek a jelenségnek két oka van: első az, hogy amíg nálunk a divat a francia izlés szerint változik, addig ők különleges német divatot teremtettek, másodszor pedig náluk nem a szép, hanem a gyakorlati elv az irányadó. Nagyon szeretik a könnyű, ruganyos, szellős ruhákat és ennek a különleges német izlésnek köszönheti felfedezését a csoda-váll is.

Hogyan készül a fa-szövet?

— Mindezek mellett a német vegyipar legzseniálisabb találmánya: ruha-szövet fából. Egy nermégiben megtartott kiállításon mutatták be, mely alkalommal két szövetet tettek a szakértők elé és megkérdezték, hogy melyik a jobbminőségű gyapju? A szakértők rámutattak az egyikre. Boldog mosoly futott szét a körülállók arcán: a jobbminőségű gyapjuszövetnek állított szövet fából volt...

— A fa-szövet felfedezését az a tény indította el, hogy Németországnak nincsen gyapjuja. A vegyészek nekifogtak a számítgatásoknak és szorgosan vizsgálni kezdték a fát. Nemsokára az ország első fa-gyapjukészítő gyárában megindult a munka. Németországi tartózkodásom alatt igyekeztem alaposan utána járni a fa-szövet készítés titkának. Beszélgettem egy szakértővel, aki elmondta, hogy a fát mindenekelőtt még a fűrészpornál is finomabbra megőrölik, aztán összevegyítik egy masszával, amelynek összetétele hétpecsés titok.

Dörögnek a gépek...

— Ezt a keveréket gummiannyaggal gyurják össze, majd pedig gyapjufonál vékonyságúra nyújtják ki, ismét apróra felvágják, majd később táblákba

öntik. Az anyagból az illanó anyagot elszállanak és kész a „gyapju” szövet, amely ugyan még nem olyan tökéletes mint a valódi gyapjuszövet, de már lázasan dolgoznak további javításán, úgy, hogy rövid egy év leforgása alatt fel fogja venni a versenyt a legjobb gyapjuszövettel. Nem olyan finom, de sokkal erősebb és tartósabb a valódi gyapjuszövetnél és mindenféle színben tudják már készíteni.

Nászut — államköltségek

— A munkáviszonyok kitűnőek. Megfelelő munkásszervezet gondoskodik a munkanélküliek elhelyezéséről s mely bárkiről is van szó, legkésőbb két héten belül megtörténik. A munkások nagyon jól meg vannak fizetve, csekély részletekért autót vehetnek. Mindnyáman meg vannak elégedve és kitűnő megszervezésüket mi sem bizonyítja jobban mint az a beszélgetés amelyet egy német társammal folytattam, aki elmondta, hogy jövő nyáron nászutra indul az Északi tengerre feleségével.

— Honnan van neked ehhez pénzöd?

— kérdeztem én.

— Az állam visz el — felelte ő nagy természetességgel, mikor látta, hogy magyon el vagyok csodálkozva

Fa-csokoládé

— A német vegyipar legújabb találmánya egyébként a fa-csokoládé. Annak ellenére, hogy társaim kinevettek, amikor ebben kételkedtem, jómagam nem ettem és ezért nem is merem elhinni, hogy létezik. Azt mondták, hogy azt sem lehet megkülönböztetni a valódi csokoládétól.

Még sok érdekes dolgokat mondott a fiatal iparos az újságírónak. De ez már túllépi a riportter hatáskörét. Ez már nem színes riport-anyag. Hétfő tüzetkádó, örökké nyugtalankodó sarkány, amelyet úgy hívnak, hogy: külpolitika.

— Nyelvtudás és politika. Egy társaságban, ahol Neville Chamberlain angol miniszterelnök is jelen volt, Mussolini és Daladier nagy nyelvtudásáról beszéltek nemrég. Elmondották, hogy az olasz és a francia miniszterelnök olyan jól ért több idegen nyelvet, hogy gyakran a tolmácsot is ki szokta javítani. — En sajnos — szolt közbe Chamberlain — csak angolul tudok, csak angolul beszéllek... és... Itt egy pillanatra elhallgatott, majd így folytatta: — En csak angolul gondolkodom. Mindenki belintott. Chamberlain ezután kijelentette, hogy még ha beszélne is franciául, németül, vagy olaszul, bizonyos, hogy gondolkodni csak angolul tudna. És ebben is egyetértett a társaság minden tagja.

— „Vargas Elnök”. Braziliában felfedezték „a világ negyedik legnagyobb gyémántját”. Értékét 400.000 dollárra becsülik. A gyönyörű gyémánt a „Vargas Elnök” nevet kapta. Ebből az alkalmából megemlítik az angol lapok, hogy 1797-ben állítólag szintén felfedeztek egy hatalmas gyémántot. Braziliában. Azt meg éppen „a világ legnagyobb gyémántjának” hirdették és 1.500.000.000 dollárra becsülték. De dicsősége rövid ideig tartott; hamarosan kiderült, hogy nem gyémánt, hanem csak nagy fehér topáz.

Kézimunkázó háziasszonyok figyelmébe!

„PÁRISI DIVAT”

régi számai, amely tartalmaz 8 oldalt a kézimunkáról, azonkívül 1 külön nagy kézimunkaív, továbbá konyha receptek, kozmetika, asszonyi tanácsadó, gyermekápolás, hogyan szabjunk és varrjunk, stb., stb.

„PÁRISI DIVAT” régi számai 3 Lei

Vidékre 10 különböző szám portóval együtt 40 lej. A pénz előzetes beküldése után azonnal szálítjuk. (Utánvétellel nem küldünk.) Kapható és megrendelhető a

CULTURA HIRLAPIRODA
CLUJ, STRADA MEMORANDULUI 4.